

Giresun Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi

Dergi Sayfası: <http://dergipark.gov.tr/guiibd>

KOSGEB UYGULAMALI GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİNE ORDU İLİNDE 2010-2014 YILLARI ARASINDA KATILAN GİRİŞİMCİ ADAYLARININ SEKTÖR DAĞILIMLARI VE KENDİ İŞİNİ KURMA EĞİLİMLERİ

Gökay CİVELEK¹

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Makale Geliş Tarihi: 14.03.2018 Makale Düzenleme: 16.08.2018 Makale Kabul Tarihi: 22.07.2018	Bu çalışmada, son yıllarda Türkiye'nin ekonomik anlamda büyümesine önemli katkısı olan girişimcilerin, Ordu ilindeki KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimlerine katılımları ve bu eğitim sonucunda kendi işlerini açma eğilimleri ile sektörel dağılımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, daha önce çeşitli dergilerde yayınlanmış makaleler, uzmanlık tezleri, alan araştırmaları, yönetmelikler ve bazı kitaplardan derlemeler yapılmıştır. Yapılan araştırmada, Ordu ilinde 2010-2014 yılları arasında KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimi programına katılıp sertifika almaya hak kazanan 2107 adet girişimci adayından 410'nun kendi işini kurup KOSGEB yeni girişimcilik destek programına başvurduğu, bunların 44'nün İmalat (üretim) sektöründe, 366' sının hizmet sektöründe destek aldığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak, Ordu ilinde sanayi sektörünün ve sanayi işletmelerinin gelişmemiş olması nedeniyle desteklerin Hizmet sektöründe daha çok talep gördüğü anlaşılmıştır.
<i>Anahtar Kelimeler:</i> Girişimci KOSGEB Girişimcilik	

SECTORAL DISTRIBUTION OF ENTREPRENEUR CANDIDATES PARTICIPATING IN KOSGEB APPLIED ENTREPRENEURSHIP TRAINING IN ORDU PROVINCE BETWEEN 2010 AND 2014 AND THEIR TENDENCIES TO SET UP THEIR OWN BUSINESS

ABSTRACT

In this study, Entrepreneurs who have contributed significantly to the economic growth of Turkey in recent years have participated in KOSGEB applied entrepreneurship trainings in Ordu Province and their tendency to open their own businesses and their sectoral distribution have been examined. For this purpose, articles published in various journals, expertise theses, field researches, regulations and some books have been compiled. Among the 2107 entrepreneur candidates who attended KOSGEB applied entrepreneurship training program in Ordu province in 2010-2014 and got the certificate, 410 of them set up their own business and applied for KOSGEB new entrepreneurship support program. 44 of these entrepreneurs were found to be supported by the manufacturing sector and 366 by the service sector. As a result, it is understood that the industrial sector of Ordu province and the industrial enterprises are underdeveloped, so that the support is more demanding in the service sector.

Keywords: entrepreneur, small and medium industry development organization small and medium industry development organization, entrepreneurship

¹ Öğr. Gör., Ordu Üniversitesi S.B.M.Y.O, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, e-mail: civelegokay@gmail.com

GİRİŞ

Girişimcilik ekonomik bir faaliyet olmanın yanında, aynı zamanda kültürel bir faaliyettir. Buna göre bazı toplumlar/kültürler girişimciliğe diğerlerinden daha yatkın olabilmektedirler. Bir toplumun girişimcilik yeteneğini, onun girişimcilik kültürü belirlemektedir. Girişimciliğin kültürel boyutu, girişimcilik yeteneğinin zaman içinde kazanıldığını göstermektedir (Tutar, Altınkaynak, 2014: 1).

Son yıllarda özellikle girişimcilik faaliyetlerine yönelik ilginin artması girişimciye verilen önemi daha da arttırmıştır. Girişimciliğin ülke gelişiminde ve toplumsal refahın artmasında etkili olduğu görülmektedir. Bu bağlamda ülkeler girişimciliğin gelişmesi için girişimcilik eğitimlerine ayrı bir önem vermektedirler. Son yıllarda Türkiye'nin ekonomik anlamda büyümesine girişimcilerin önemli katkısı olduğu görülmektedir. Özellikle girişimcilik kültürünü arttırmak, girişimcilik bilincini oluşturmak ve istihdam olanaklarını arttırmak için faaliyetlerde bulunmaktadır. Bu faaliyetleri KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimleri ile gerçekleştirmektedir (Uluköy ve Diğerleri, 2013: 80-81). KOSGEB girişimciliği geliştirme müdürlüğünün verilerine göre 2010-2014 tarihleri arasında Türkiye genelinde, 6777 adet kurs düzenlenmiş olup, bu kurslara 223371 adet girişimci adayı eğitimlere katılmıştır (Kocayigit, 2015: 36).

Küçük ve orta ölçekli işletmeleri geliştirme ve destekleme idaresi başkanlığının, gerek web sitesinde gerekse diğer yayın organlarında belirttiği desteklenen sektörlerin faaliyet alan kodları (nace) incelendiğinde imalat ve hizmet sektörlerini kapsadığı görülmektedir. Yapılan incelemede KOSGEB in uygulamalı girişimcilik eğitimine katılımların sonucunda her katılımcının kendi işini açamadığı da tespit edilmiştir. Bu çalışma da 2010-2014 yılları arasında Ordu ilinde ki girişimci adaylarının kendi işini kurma eğilimlerini ve sektörel dağılımları incelenmiştir.

1. Girişimcilik Ve Girişimci Kavramları

1.1. Girişimcilik Kavramı

Köken olarak latince “ intare” kökünden gelen girişimci kavramı, ingilizcede “enter” (giriş) ve “pre” (ilk) kelime kökenlerinden gelmekte ve “entrepreneur” yani ilk girişen, başlayan anlamına gelmektedir (Bozkurt, 2011: 4).

Literatürde girişimciliğin tanımlanması konusunda iki bakış açısı gelişmiştir. Birincisi ekonomi okulu olarak ifade edilmektedir. Bu okul girişimciliği, organizasyonlar kurarak değer yaratmak olarak tanımlamaktadır. Burada girişimciler keşfederek, yenilik yaparak, yaratıcılık yeteneklerini kullanarak veya herhangi başka bir yeni ürünler, hizmetler, kaynaklar, teknolojiler ya da piyasalar bularak değer yaratırlar. Eğitim okulu olarak isimlendirilen kesim ise, girişimcilik kavramından öncelikle bireylerin ve onların davranış süreçlerini anlamaktadır. Bu doğrultuda girişimci; davranış, faydacı, değer yönelimli, değer katıcı, risk yüklenen ve yaratıcı faaliyetler

vasıtasıyla organizasyonlar oluşturmak, geliştirmek ve dönüştürmek olarak tanımlanmaktadır (Balaban, Özdemir,2008:135)

Girişimcilik; yaşanılan çevrenin yarattığı fırsatları sezgileyebilme ve bunlardan planlar, tasarılar üretebilme, tasarıları projelere ve yaşama taşıyarak kar elde ederek insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olma şeklinde açıklanabilir (Karadeniz, 2010: 42). Başka bir ifade ile girişimcilik bir işletmenin kurulması yönetsel süreçlerin işletilmesi üretim ve pazarlamaya yönelik tüm risklerin üstlenilmesi gibi, bir işin kurulması ve yürütülmesine ilişkin faaliyetler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Küçük, 2015: 29). Girişimcilik, serbest rekabet ekonomisinin veya serbest Pazar ekonomisinin en önemli unsurlarından birisidir. Bir ülkede girişimcilik olmaksızın serbest rekabet sistemi tam anlamıyla işlemeyecektir (Tekin, 2006: 5).

1.2. Girişimci Tanımı ve Özellikleri

Girişimci; riskle karşılaşabileceği halde, fırsatları değerlendirerek, belirsizlik altında büyüme ve kara ulaşma amacıyla, sermaye yaratabilmek için gerekli kaynakları toparlayarak, yeni iş ya da işletme oluşturan kişidir. Girişimci, üretim faktörlerini bir araya getirerek iktisadi mal veya hizmet üretimi için gerekli girişimi yaşıtan, üretim için gerekli finansman kaynaklarını ve üretimin değerlendirileceği pazarları bulan kişidir (Bozkurt, Alparslan, 2013: 9).

Toplumların çağdaşlığa taşınmasında önemli bir rol üstlenen girişimciler, sadece ekonomik hayatın değil aynı zamanda toplumsal hayatında gelişimini sağlayarak harekete geçirmektedir. Girişimci, toplumların aynı zamanda dinamik gücünü oluşturmaktadır. Bu nedenle girişimci yenilik yapan ve yaptığı yenilikleri hizmet ürüne çevirerek, bireysel ve toplumsal fayda yaratan kişidir. Girişimcinin yaptıkları toplumların gelişiminin belirtileridir (Akpınar, 2009: 13).

Girişimci; insan ihtiyaçlarını karşılamak için doğal kaynaklar, sermaye, iş gücü ve teknolojik imkânları belirli oranlarda birleştiren, ortaya mal veya hizmet çıkararak kar ya da zarar riskine katlanabilen, yaptıkları ile bireysel ve toplumsal fayda yaratan, toplumların gelişiminin belirtisi olan bireyler olarak tanımlandığını dikkate alırsak birtakım özellikleri de bünyesinde barındırmalıdır. Literatürde girişimciliğin pek çok tanımı olmakla birlikte tümünde ortak olan nokta, girişimcinin başkalarının baktığı ama göremediği ya da algılayamadığı fırsatları sezip, bunları cazip birer iş fikrine dönüştürme yeteneğine sahip olmaları ve risk almaya yatkın olmalarıdır. Girişimcilerle ilgili bu iki özellik dünyanın her tarafında geçerli olan özelliklerdir. Bu iki temel özelliğe ilave olarak girişimcilerde bulunması gereken başka özelliklerde vardır. Bunlar:

- Fırsatları görerek, buna iş imkânına dönüştürebilen,
- Cesaretle risk alıp yenilik yapan, rekabete ayak uyduran,
- Katma değer yaratan,

- Küçük işletmeyi başarı ile yöneten,
- İstihdam yaratan ve bunu sorumluluğunu üstlenen,
- Değişime uyum sağlayan ve değişimi yönlendiren,
- Rekabeti yaşam biçimi haline getirerek kendini ve işletmesini geliştiren,
- Yenilikleri toplumu yansıtan,
- Kararlı ve azimli olan,
- Özetle ulusal refahın itici gücü olan kişilerdir (Akpınar,2009: 14).

1.3. Girişimciliğin Oluşumunu Etkileyen Başlıca Faktörler

Girişimcilik çok sayıda etkenin belli koşullarda bir araya gelmesiyle ortaya çıkan sosyo-ekonomik bir olgudur. Bu etkenler, girişimcilik etkinliğini başlatan ve sürdüren girişimci birey, girişimci bireyin ortaya çıkmasına ve kişilik yapısının biçimlenmesine zemin hazırlayan ve girişimcilik olgusuna genel bir çerçeve sağlayan sosya-kültürel/politik ve diğer dışsal/çevresel koşullar üçlüsünden oluşmaktadır (İlhan, 2003: 61). Girişimcilik, oluşumu itibari ile belli koşullara bağlı karmaşık bir sosyo-ekonomik olgudur. Ancak, genel olarak girişimci kişilik, sosyo-kültürel/politik faktörler ve diğer faktörler olmak üzere 3 ana faktörler grubu düzleminde analiz edilmesi mümkündür. Girişimci kişilik, girişimciliğin oluşumunu etkileyen içsel faktör olarak; sosyo-kültürel/politik ve diğer faktörler ise dışsal faktörler olarak adlandırılabilirler. Girişimcilik bu temel faktörlerin bileşkesinde ortaya çıkmakta, dolayısıyla söz konusu her bir faktör, girişimciliğin oluşumu açısından varlığı zorunlu koşulları ifade etmektedir (İlhan, 2003: 62).

2. Kosgeb Ve Kosgeb'in Girişimcilik Konusunda Yapmış Olduğu Faaliyetler

20 Nisan 1990 tarihinde 20498 sayılı resmi gazetede yayınlanan 3624 sayılı kanun ile kurulmuş olan KOSGEB, mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin payını ve etkinliğini arttırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek, sanayide entegrasyonunu ekonomik gelişmelere uygun şekilde gerçekleştirmek amacıyla hizmet vermektedir. KOSGEB, bilim, sanayi ve teknoloji bakanlığının ilgili bir kamu kuruluşu olup, tüzel kişiliğe sahip ve bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabidir (Resmi gazete,1990: 20498).

18 Eylül 2009 tarihinden önce KOSGEB sadece sanayi sektöründe faaliyet gösteren işletmeleri desteklerken, ilgili tarihteki bakanlar kurulu kararıyla KOSGEB'in destekleyeceği KOBİ sektörleri belirlenmiş ve sanayi sektörlerinin yanında hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde eklenerek KOSGEB'in hedef kitlesi oluşturulmuştur (Kocayığıt, 2015: 33).

KOSGEB, girişimcilik destek programı üzerinden kalkınma ve istihdamın çözümünde etkin rol oynayan girişimciliği yaygın hale getirmek ve bu yolla başarılı

işletmelerin kurulmasına ön ayak olmayı başlıca amaçlar olarak belirlemiştir. Bu amaçlara paralel olarak girişimcilik konusunda yapılan faaliyetler 4 ana başlıkta toplanmıştır.

- 1- Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi
- 2- Yeni Girişimci Desteği
- 3- İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği
- 4- İş Planı Ödülü (Kocayığit, 2015: 34)

3. KOSGEB'in Ordu İlinde Girişimcilik Konusunda Yaptığı Çalışmalar

KOSGEB Ordu bölge sanayi geliştirme müdürlüğü iş birliği protokolünün dönemin Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ömer Aydın, KOSGEB Başkan vekili Bayram Mecit ve Ordu Valisi Sait Vakkas Gözlügül tarafından 18.12.2006 tarihinde imzalanması neticesinde KOSGEB Ordu hizmet merkezi müdürlüğünün kurulum süreci yasal olarak başlamış ve ihale süreçleri, bina temini tadilat gibi işlemlerin tamamlanmasının ardından 01.01.2009 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. 15 Haziran 2010 tarih ve 27612 sayılı resmi gazetede yayınlanan küçük ve orta ölçekli işletmeleri geliştirme ve destekleme idaresi başkanlığı destek programları yönetmeliğinden sonrası girişimcilikle ilgili çalışmalara başlanmıştır. 2010-2014 yılları arasında Ordu ilinde 48 adet uygulamalı girişimcilik eğitimi programı yapılmış, 2107 girişimci adayı mezun olarak katılım belgesi almaya hak kazanmışlardır. Bu girişimci adaylarından 1237'si erkek 870 tanesi kadın girişimci adaylarından oluşmuştur (Kocayığit, 2015: 39).

Ordu ilinde düzenlenen uygulamalı girişimcilik eğitimi programında; İş-kur Ordu İl Müdürlüğü, Doka, İş-kur Giresun İl Müdürlüğü, Gökçöy Esnaf ve Sanatkârlar Odası, Ünye Belediyesi, TOZYÖV, Ordu Üniversitesi, FAGİAD, Ordu Esnaf ve Sanatkârlar Odası, İkizce Belediyesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Ordu Halk Bankası A.Ş gibi kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmıştır (Kocayığit, 2015: 40).

4. 2010 – 2014 Yılları Arasında Ordu ilinde KOSGEB Girişimcilik Desteği ile İş Yerlerini Kuran Girişimciler ve Sektörel Dağılımları

KOSGEB tarafından verilen eğitimler incelendiğinde uygulamalı girişimcilik eğitimleri kapsamında; 2010 yılında 11584 girişimci, 2011 yılında 48145 girişimci, 2012 yılında 54750 girişimci ve 2013 yılında 3762 girişimci olmak üzere toplam 118241 girişimci düzenlenen eğitimlere katılım sağlamıştır. Eğitimler sonucunda 114194 girişimci sertifika almaya hak kazanmıştır. Uygulamalı girişimcilik eğitimlerine katılım sağlayarak sertifika almaya hak kazanan girişimcilerden 6608'i kendi iş yerini açarak girişimcilik destek programında kapsamındaki yeni girişimci desteğinden

yararlanmışır. Türkiye genelindeki bu verilere dayanarak verilen eğitimin başarı düzeyini oldukça düşük olduğu görülmektedir (Uluköy Ve Diğerleri, 2013: 88).

Kosgeb Ordu Hizmet Merkezi Müdürlüğü'nün 2010-2014 yılları arasında düzenlediği uygulamalı girişimcilik eğitimi programına katılıp sertifika almaya hak kazanan 2107 adet girişimci adayından 410'u kendi işini kurup KOSGEB yeni girişimcilik destek programına başvurmuştur. Bu girişimcilere sabit yatırım desteği kapsamında 1.529.597,37 TL ve hibe destek olarak da 4.6778.080,74 TL ödeme yapılmıştır (Kocayiğit, 2015: 40).

KOSGEB Ordu hizmet merkezi müdürlüğü yeni girişimci desteği değerlendirme ve karar kurulundan desteklenmesi yönünde olumlu karar çıkan bu işletmelerin, kabul edilen destekleme rakamlarının hizmet ve imalat (üretim) sektörlerine göre dağılımı aşağıdaki gibi olmuştur.

- İmalat (üretim) sektöründe destek verilmesi onaylanan işletme sayısı: 44
- Hizmet sektöründe destek verilmesi onaylanan işletme sayısı: 366

İşletme sayısı bakımından sektörleri kıyasladığımız zaman, hizmet sektörünün imalat sektörünün oldukça önünde yer aldığı görülmektedir. KOSGEB sanayi sektöründen sonra hizmet sektörünü de destekleme kararı alınca sanayisi yeterince gelişmemiş Ordu ilinde hizmet sektörünün imalat sektörünün önünde olması normal olarak algılanacak bir durumdur (Kocayiğit, 2015: 41).

Hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelere 2010-2014 yılları arasında ödenen hibe destekler, 3.364.572,84 TL, geri ödemeli destekler kapsamında ödenen, 763.868,71 TL iken imalat sektöründe ödenen hibe destekler 1.313.507,9 TL geri ödemeli destekler 765.728,66 TL olmuştur. Firma başına ortalama hibe destek tutarına bakıldığında hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin firma başına ortalama hibe destek tutarı 9.192,82 TL olurken imalat sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin firma başına ortalama hibe destek tutarı 29.852,45 TL olmuştur. Sektör bazında hibe destek tutarı, hizmet sektöründe imalat sektörüne göre iki kattan fazla iken, firma başına düşen ortalama hibe destek tutarı, imalat sektöründe hizmet sektörüne göre üç kattan daha fazla olduğu görülmektedir. Bunun ana nedeni; imalat sektöründe faaliyet gösterecek firmaların yatırım harcamalarının, hizmet sektörüne göre daha yüksek olmasıdır. Yatırım harcamalarının daha yüksek olması ve işletme giderleri desteğini limit dolana kadar kullanabilme potansiyellerinin olmasıdır (Kocayiğit, 2015: 43).

Ordu ilinde uygulamalı girişimcilik eğitimine katılıp, katılım belgesi alan girişimci adaylarının birçoğu KOSGEB 'in sağladığı hibe ve geri ödemeli desteklerden nasıl yararlanacağını bilmemektedir. Uygulamalı girişimcilik eğitimi öncesi girişimci adaylarının belirledikleri iş fikirlerinin birçoğu, eğitim tamamlandıktan sonra değişmektedir. Bu girişimci adaylarının büyük çoğunluğunun öz sermayesi yetersizdir.

Hibe ve geri ödemeli destekleri alarak işletmelerini faaliyete geçirecekleri konusunda yanlış bilgilere sahiptirler.

2010 yılından beri Ordu KOSGEB Hizmet merkezi müdürlüğü ve Ordu Üniversitesi işbirliği ile yürütülen Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerinde zaman zaman Eğitimci olarak yaptığım görev sırasında birçok girişimci adayının bu yanlış bilgiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bahsi geçen girişimci adayları, yatırım harcamalarının daha düşük olması sebebiyle, birebir ilgi alanları olmayan, hizmet sektöründeki bazı faaliyet konularına yönelmektedirler. Ana faaliyet konusunda fazla bilgisi olmayan, bu girişimci adayları işletme kurulum çalışmaları sırasında işletme kurma ve devamlılığın sağlanması konusundaki zorlukları görerek işletme kurmaktan geri durmaktadırlar.

SONUÇ

Son yıllarda Türkiye'nin ekonomik anlamda büyümesine girişimcilerin önemli katkısı olduğu görülmektedir. Özellikle girişimcilik kültürünü arttırmak, girişimcilik bilincini oluşturmak ve istihdam olanaklarını arttırmak için faaliyetlerde bulunmaktadır. Bu faaliyetleri KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimleri ile gerçekleştirmektedir.

KOSGEB Ordu Hizmet Merkezi Müdürlüğü, 15 Haziran 2010 tarih ve 27612 sayılı resmi gazetede yayınlanan küçük ve orta ölçekli işletmeleri geliştirme ve destekleme idaresi başkanlığı destek programları yönetmeliğinden sonrası girişimcilikle ilgili çalışmalara başlanmıştır. 2010-2014 yılları arasında Ordu ilinde 48 adet uygulamalı girişimcilik eğitimi programı yapılmış, 2107 girişimci adayını mezun olarak katılım belgesi almaya hak kazanmışlardır. Bu girişimci adaylarından 1237'si erkek 870 tanesi kadın girişimci adaylarından oluşmuştur. Kosgeb Ordu Hizmet Merkezi Müdürlüğü'nün 2010-2014 yılları arasında düzenlediği uygulamalı girişimcilik eğitimi programına katılıp sertifika almaya hak kazanan 2107 adet girişimci adayından 410'u kendi işini kurup KOSGEB yeni girişimcilik destek programına başvurmuştur. Bu girişimcilere sabit yatırım desteği kapsamında 1.529.597,37 TL ve hibe destek olarak da 4.6778.080,74 TL ödeme yapılmıştır. Bunların 44'nün İmalat (üretim) sektöründe, 366'sinin Hizmet sektöründe destek almıştır.

Uygulamalı girişimcilik eğitime katılıp, katılım belgesi almaya hak kazanan girişimci adayları, eğitime alınmadan önce sağlanacak hibe ve geri ödemeli destekler hakkında bilgilendirilmelidir. Bu bilgilendirmeler, gerek kurum aracılığı ile gerekse bu eğitimlerde iş birliği yapılacak diğer kamu ve özel kuruluşlar aracılığı ile yapılmalıdır. Böylelikle öz sermayesi yetersiz olan ve kuracağı işletmenin faaliyet alanı ile ilgili bilgisi olmayan girişimci adayları bu eğitimlere katılmayacak ya da gerekli bilgi ve donanımı sağladıktan sonra eğitimlere katılma eğiliminde olacaklardır. Bu davranış biçimi de katılım belgesini almaya hak kazanan girişimci adaylarının işletme kurma olasılığını yükseltecektir.

Girişimcilik kültürünün geliştirilmesi ve bu konudaki eğitimlerin sektörel temelli verilmesi gerekliliği açıkça görülmektedir. Girişimci adaylarının uygulamalı girişimcilik eğitimine alınmadan önce, girişimci niteliklerinin sınanması, sermaye ve mesleki bilgileri konusunda bir testten geçirilmesi ve bu değerlendirmeler sonucunda olumlu değerlendirilenlerin uygulamalı girişimcilik eğitimine katılmaları daha verimli sonuçlar alınmasında etkili olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akpınar, S. (2009), Girişimciliğin Temel Bilgileri, Kocaeli: Umuttepe Kitabevi.
- Balaban, Ö. Özdemir, Y. (2008), “Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği”, ÇOMÜ Girişimcilik Ve Kalkınma Dergisi (3: 2), 133-147.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö.(2011), Dünya’da ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö. Alparıslan, A. (2013), “Girişimcilerde Bulunması Gereken Özellikler İle Girişimcilik Eğitimi: Girişimci Ve Öğrenci Görüşleri”, ÇOMÜ Girişimcilik Ve Kalkınma Dergisi (8: 1), 7-28.
- İlhan, S.(2003), “Sosyo-Ekonomik Bir Fenomen Olarak Girişimciliğin Oluşumunu Etkileyen Başlıca Faktörler”, Muğla Üniversitesi SBE Dergisi, Güz, Sayı 11, 61-79.
- Karadeniz, Y. (2010), “Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi”, Anahtar Dergisi, Temmuz, 42-44.
- Kocayığıt, E. (2015), “Girişimcilerin Profil Dağılımlarına Göre Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerileri, Ordu Örneği”, T.C. Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Ve Destekleme İdaresi Başkanlığı KOBİ Uzmanlık Tezi.
- Küçük, O. (2015), Girişimcilik Ve Küçük İşletme Yönetimi, (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tutar, H. Altınkaynak, F. (2014), Girişimcilik (Temel Girişimcilik ve İş Kurma Süreci): (2.Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Tekin, M. (2006), Girişimcilik Ve Küçük İşletme Yönetimi, (5. Baskı). Konya: Günay Ofset.
- Uluköy, M. ve Diğerleri (2013) “Kosgeb Girişimcilik Eğitimi Kurslarına Katılan Katılımcıların Girişimcilik Profiline Yönelik Bir Alan Araştırması” ÇOMÜ Girişimcilik Ve Kalkınma Dergisi (8: 2), 79-96.
- <http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/20498.pdf> (Erişim Tarihi:14.07.2017)